

et cum omnium¹ voluntate sacramento firmaverunt colegium per civitates, castra et loca totius Lombardie. Quo sic statuto et ordinato, illico quendam virum nobilem et prudentem, Dioclitianum nomine, Romane urbis², dominum et rectorem eorum elegerunt et fecerunt. Qui cum omni gente sua ad Lombardie partes accedens in Mediolani civitatem sedem suam posuit et
 *f. 43b. firmavit. Qui statim *tamquam vir prudens et nobilis omnes viros ditissimos civitatum, castrorum et locorum equis et armis bellicis fecit preparare et decenter decorare; precepit iterum per civitates, castra et loca, ut equis et armis quilibet deberet uti, rursum [dedit³] in mandatis, ut pedites armis eis decentibus et convenientibus deberent se aptare et egregie preparare. Et dum hec agerentur, Galli Transalpini ingenti multitudine virorum bellicorum coadunata ad Lombardie partes more solito pergere properantes, bona eorum ab eis auferre statuentes. Quo audito et intellecto a Diocliciano viro nobili, universam Lombardie gentem militum et peditum apud Mediolanum fecit coadunare, victualia secum ad duos menses deferentes. Habito quoque cum viris sapientibus consilio, ut ad montium fines cum gente sua accedere festinaret, ut transitum eis viriliter et egregie prohiberent; ipse dixit et statuit, et ita per omnia factum est et adimpletum. Viri autem Transalpine Gallie ad Gallorum fines accedentes ipsos etiam summo labore transire conabantur. Lombardi⁴ quoque se obviam⁵ prebentes fortitudines et montium summitates occupaverunt, ipsis quidem viriliter resisterunt⁶, transitum eis penitus prohibentes. Percipientes etiam transitum minime habere posse, dolentes et gementes ira et dolore sunt repleti et ad propria sunt reversi. Fertur in agmine Diocliciani fuisse quatuor milia quingentos milites equis et armis decenter preparados. In peditibus vero
 *f. 43c. non fuit *numerus. Dioclicianus autem cum omni gente sua ingenti letitia et gaudio magno omnes repleti ad proprias sunt reversi sedes. Steterunt postea viri nobiles et potentes Lombardie elati magna nobilitate et summa excellentia, decenter et honorifice equis et armis decentibus, indumentis quoque pretiosis ornati et preparati super aliis omnibus, qui in universo reperientur orbe, civitates, castra et loca, iura et bona eorum ab omni persona defendere et manutenere statuentes. Cumque Dioclicianus egregie Lombardiam regeret et gubernaret et iustitiam et rationem unicuique manuteneret⁷, Teothonici

1) 'omni' Hs. 2) Hier ist nichts ausgefallen. Vgl. oben S. 264, N. 2. 3) Fehlt Hs.; vgl. Ann. Plac. p. 443, 26: 'dedit ei in mandatis'. 4) 'lombardie' Hs. 5) 'omnia' Hs.; 'se obviam prebere' siehe oben S. 259 und an vielen anderen Stellen bei Codagnellus, z. B. unten f. 44^a, 45^b, 47^d, 48^a. 6) So die Hs. 7) 'manuteneret' Hs. nur hier, sonst stets 'manutenere'.